

ב"ה

פרשת וארא

מולד הלבנה

ביאור כללות הענין דשבת מברכים החודש:

שבת מברכים החודש קשור עם מולד הלבנה בראש חודש (שלכן "נכון לידע המולד קודם שמברכין החודש"¹), והיינו, שלאחרי משך זמן שבו לא נמצאת הלבנה [כלומר: אין הכוונה שלא קיימת מציאותה, שהרי הלבנה קיימת תמיד, אלא הכוונה היא בנוגע לענין הגילוי, שקודם המולד הלבנה היא בהעלם], אזי נעשה מולד הלבנה מחדש [שמתחדשת מציאותה לגבי האדם שרואה אותה]. ובהמשך לזה צריך להיות הענין של קידוש לבנה - לעשות ממנה קודש.

והענין בזה: לכאורה אינו מובן: מהו הפלא שבמולד הלבנה, שלכן עושים קידוש לבנה, ועד שאומרים בנוגע לבני ישראל "שהם עתידים להתחדש כמותה"² - בה בשעה שגם לפני זה קיימת הלבנה בכל המציאות והכמות שלה!?

אך הענין הוא - שבֵּעֵת המולד מתחילה הלבנה להאיר בעולם, והרי זהו כל תכליתה של הלבנה, כמו שכתוב³ "והיו למאורות גו' ויתן אותם אלקים ברקיע השמים להאיר על הארץ", השמש - להאיר ביום, והירח והכוכבים - להאיר בלילה.

כלומר: אין הכוונה כפי שנראה בפשטות שהעיקר הוא בריאת מציאות הלבנה כשלעצמה, ומזה בא אחר כך המסובב שהיא גם מאירה על הארץ, אלא אדרבה: כל תכלית מציאות הלבנה היא "להאיר על הארץ", ולולי

¹ סידור אדה"ז לפני ברכת החודש.

² נוסח סדר קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).

³ בראשית א, טו-יז.

זאת, חסרה כל מציאותה, כיון ש"סוף מעשה במחשבה תחילה"⁴, ומלכתחילה היתה בריאת הלבנה בכדי "להאיר על הארץ".

ולכן, בבוא מולד הלבנה עושים ענין שלם מזה שהלבנה מתחילה להאיר, כי, אילו הלבנה לא היתה מאירה, היה נחסר עיקר כוונת בריאתה, וכשבטל העיקר בטל גם הטפל, ובמילא היה נחסר במציאות הלבנה עצמה.

וההוראה מזה: כאשר יהודי יוצא לעולם ורואה איזה ענין שיהיה, אזי עבודתו היא שתיכף ומיד יוציא מזה הוראה בעבודת הקודש.

וכמו בנוגע למולד הלבנה - שאין זה באופן שלפני זה לא היתה קיימת מציאותה של הלבנה, ובעת המולד נעשית מציאותה של הלבנה, שהרי מציאות הלבנה היתה גם לפני זה, אלא שהיתה בהעלם, ובעת המולד מתגלית מציאותה, ועל דרך זה בעבודת האדם בצאתו לעולם - שעבודתו אינה לחדש מציאות חדשה בעולם, כי אם לגלות את האלקות שיש בעולם בהעלם.

כלומר: גם לפני עבודתו יש אלקות בעולם, ובפרט על פי תורת הבעל שם טוב (שהובאה בהתחלת שער היחוד והאמונה) שבכל דבר שבעולם ישנו כח הפועל בנפעל - דבר ה' שמהוה אותו תמיד,

ולמעלה מזה - כמו שכתב הרמב"ם בהתחלת ספרו ש"כל הנמצאים . . . לא נמצאו אלא מאמתת המצאו" (לא רק מ"המצאו" סתם, אלא "מאמתת המצאו" - מצד העצמות), שזוהי דרגא נעלית ביותר, כמובן ממה שכתוב⁵ "וארא גו' ושמי הוי' לא נודעתי להם", "לא נפרתי להם במדת אמיתית שלי", שענין זה נתגלה במתן תורה דוקא, וענין זה ישנו כבר מהתחלת הבריאה - שהרי מציאותה היא "מאמתת המצאו"; אלא שעבודתו של יהודי היא - לפעול שענין זה יהיה בגילוי בעולם, והיינו, שאף על פי שענין זה ישנו כבר בעולם, צריך יהודי לגלות זאת, וזהו עיקר ותכלית עבודתו למטה.

וכאשר יהודי טוען: לשם מה צריך הוא לפעול בעולם?! מי שהוא חכם - מאמין שכל דבר שבעולם נברא על ידי הקב"ה, ומי שהוא שוטה ואינו מאמין בזה - הרי "בשופטני לא עסקינן"⁶, אבל האמת היא שמציאות העולם קשורה עם אלקות, ועד לאופן ש"מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית", כמבואר בשער היחוד והאמונה אופן התהוות וחידוש הבריאה, כך, שהכל הוא אלקות, ומה יש ביכלתו לפעול עוד בזה?! - הנה על זה באה

⁴ פיוט "לכה דודי".

⁵ ר"פ וארא ובפרש"י.

⁶ ראה ב"ק פה, א. ב"מ מ, א. ב"ב ז, א. ועוד.

ההוראה ממולד הלבנה, שכל תכלית העבודה היא - לא לפעול שמציאות העולם תהיה אלקות, כיון שענין זה ישנו כבר מקודם לכן, אלא לגלות את האלקות שיש בעולם.

ולכן: כאשר באים ליהודי ואומרים לו שצריך להתחיל להרעיש בנוגע לקיום המצוות, כמו הנחת תפילין (ש"הוקשה כל התורה כולה לתפילין"⁷), ציצית, קריאת שמע, תפלת מנחה (עוד היום), ואמירת ברכה לפני ולאחרי האכילה, וכיוצא בזה, והוא שואל: לשם מה צריכים זאת, הרי בלאו הכי יש אלקות בעולם? - אומרים לו, שכל תכלית העבודה היא לגלות את האלקות שבעולם.

ועל דרך זה בנוגע לאדם העובד: מבלי הבט על כך שישנם אצלו כל הענינים בשלימות, ולכאורה מה צריך לעשות עוד - הנה לא די בכך שכל הענינים ישנם אצלו בהעלם, אלא עליו לגלות אותם. וכידוע⁸ המשל מבן המלך ששולחים אותו למרחקים כדי להביא את כל כשרונותיו וכחותיו הפנימיים מן ההעלם אל הגילוי, ודוגמתו בנמשל, בנוגע לכללות תכלית ירידת הנשמה בגוף.

וזהו ההוראה מכללות הענין דשבת מברכים החודש, שקשור בעיקר עם מולד הלבנה - שכשם שהחידוש שבמולד הלבנה הוא בתכליתה של הלבנה שתתגלה ותאיר, כך גם עבודתו של יהודי היא לגלות את כל הכחות שיש בו, ולגלות את האלקות שבעולם.

קטע משיחת ש"פ שמות, כ"ה טבת, מבה"ח שבט, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשל"ג חוברת ע' 4.

⁷ קידושין לה, א. וש"נ.

⁸ ראה המשך תרס"ו ס"ע שפ ואילך. וראה גם תו"מ חנ"ח ע' 240. וש"נ.